

Jaarverslag 2023
Stichting Leeuw

Inhoud

Stichting Leeuw voert uniek welzijnsbeleid	4
Stichting Leeuw is de grootste opvang van Nederland	7
Stichting Leeuw werkt wereldwijd	8

Bestuursverslag 2023

Voorwoord van het bestuur	11
Terugblik	12
Educatie	12
Doelstelling, missie en visie	18
De belangrijkste risico's en onzekerheden	19
Realisatie van doelstellingen	20
Financieel beleid en financiële resultaten	21
Wervingsmethoden	21
Governance	22
Integriteit	22
Communicatie	23
Maatschappelijke aspecten van de activiteiten	23
Vooruitblik	24

Jaarrekening 2023

Balans per 31 december 2023	26
Staat van baten en lasten over 2023	28
Toelichting op de jaarrekening	29
Toelichting op de balans	32
Toelichting op de staat van baten en lasten	36

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	39
---	----

Stichting Leeuw voert uniek welzijnsbeleid

De ervaren diervverzorgers van Stichting Leeuw zorgen dagelijks met heel veel kunde en liefde voor de dieren. Maar Stichting Leeuw gaat nog veel verder om het welzijn van de majestueuze bewoners te vergroten.

Jaagsimulator uniek in de wereld

Sinds september 2015 beschikt Stichting Leeuw over een jaagsimulator, uniek in de wereld. Met het systeem, dat bestaat uit katrollen waarmee een stuk vlees willekeurig door de grote hal kan worden bewogen, wil Stichting Leeuw het jagen teruggeven aan de katachtigen. Met de jaagsimulator kan Stichting Leeuw de katachtigen hun energie, die ze in het wild aan de jacht zouden besteden, laten ontladen. De katachtigen worden fysiek sterker en sneller en dat zorgt voor een betere spieropbouw, flexibiliteit en wendbaarheid. In de jaagsimulator is de 'prooi' een stuk vlees of speelgoed dat aan een touw hangt. Deze kan met een joystick op elke gewenste hoogte en snelheid, aangepast aan elk individueel dier, kriskras door de hal bewogen worden. Zo moeten de dieren zelf actief achter hun prooi aanrennen, jaagtactieken bedenken en kunnen ze hun energie kwijt. Bovendien wordt het instinct gestimuleerd. Zo draagt de jaagsimulator bij aan een betere kwaliteit van leven.

Onderzoek heeft aangetoond dat de jaagsimulator positieve gevolgen heeft voor de dieren, zoals:

- Minder stereotiep gedrag.
- Betere conditie.
- Meer spieropbouw.
- Een betere fysieke gezondheid.
- Een betere geestelijke gezondheid.
- Stimulatie jachtinstinct.

Onderzoeker Karen de Wit heeft het onderzoeksrapport geschreven.

Het effect van de jaagsimulator

<https://www.stichtingleeuw.nl/jaagsimulator/>

Natuurlijke schutting

Veel wilde dieren in dierentuinen vertonen nerveuze trekjes. Ze 'ijsberen' langs het hek en lopen de hele dag hetzelfde rondje. Ze maken hierdoor endorfine aan en raken in een soort roes. Er ontstaat dan vaak een vicieuze cirkel: dieren verlangen naar de roes en gaan daarom steeds meer stereotiep gedrag vertonen. Dit gedrag ontstaat onder andere doordat ze de hele dag bekeken worden. Daarom heeft Stichting Leeuw ervoor gekozen om een natuurlijke schutting tussen de katachtigen en de bezoekers te plaatsen. Bezoekers kunnen de dieren door de kijkgaten zien, maar de dieren voelen zich minder bespied. Ook in de binnenhal zijn de ramen boven, die op de binnenbaan uitkijken, voorzien van one-way vision. Zo kunnen bezoekers de dieren wel zien, maar de dieren de bezoekers veel minder.

Uit onderzoek blijkt dat de leeuwen en tijgers inderdaad minder stereotiep gedrag vertonen als ze achter een natuurlijke schutting leven.

Onderzoeker Karsten van Dam heeft het onderzoeksrapport geschreven.

Effects of visual perception of humans on lions (Panthera leo) and tigers (Panthera tigris) in a zoo
https://stichtingleeuw.nl/wp-content/uploads/2022/11/Onderzoek_NatuurlijkeSchutting.pdf

Soortbehoudprogramma's

Stichting Leeuw staat altijd open voor projecten die de verschillende soorten grote katachtigen helpen voort te bestaan in het wild. Een aantal van onze dieren is 100% raszuiver, dus zeer geschikt voor dit doel. Aan de projecten worden zeer strenge eisen gesteld; het welzijn van de dieren blijft voorop staan. Op dit moment is Stichting Leeuw in gesprek met WWF om deel te nemen aan het tijgerproject van WWF in Kazachstan. Twee Siberische tijgers komen in aanmerking voor dit project. Deze tijgers verhuizen naar Kazachstan en de (eventuele) jongen worden vrijgelaten in het wild. Hiermee draagt Stichting Leeuw bij aan de populatie tijgers in het wild. De twee Noord-Chinese panthers die bij Stichting Leeuw verblijven, zijn ook raszuiver. Ook voor hen wordt er gezocht naar een soortbehoudprogramma waaraan zij zouden kunnen deelnemen.

Gedragsonderzoek

Naast de genoemde onderzoeken naar een natuurlijke schutting en de jaagsimulator, is onder andere bij The Lions Foundation onderzoek gedaan naar de toepassing van oxytocine bij leeuwen. Dit hormoon maakt ze toleranter naar soortgenoten en geeft bij het koppelen van leeuwen minder kans op agressief gedrag.

Oxytocin Increases Prosocial Behavior in Groups of African Lions, door Jessica C. Burkhart e.a.

Unieke betrokkenheid publiek

Stichting Leeuw vindt het belangrijk het grote publiek te informeren over het lot van grote katachtigen, zowel in de wereld als bij Stichting Leeuw zelf. Het publiek kan in het Dierenpark Hoenderdaell ook Stichting Leeuw elke dag bezoeken. De dieren kunnen in hun buitenverblijven worden geobserveerd door een aantal kijkkasten. Ook organiseert Stichting Leeuw een aantal keer per week een Tijgerworkshop, waarbij deelnemers een presentatie over de stichting krijgen en een ronde over het verzorgerspad mogen meelopen met een gids en begeleider voor een onvergetelijke ervaring. Vanzelfsprekend geldt voor iedereen het hands-offbeleid, worden alle veiligheidsrichtlijnen in acht genomen en wordt gezorgd dat de dieren niet door het bezoek worden gestoord.

Educatiefaciliteiten

Voorlichting en educatie behoren tot de belangrijkste middelen die ingezet kunnen worden om het welzijn van dieren te bevorderen, dierenleed te voorkomen en bewustwording over het dierenwelzijn te vergroten. Met vernieuwde interactieve educatie wil Stichting Leeuw bewustwording creëren over gevolgen van menselijk gedrag met betrekking tot dierenleed. Hierbij ligt de focus op de jeugd.

Stichting Leeuw heeft een grote educatieruimte van circa 1.000 m². Er is informatie over circusdieren, leeuwenknuffelfarms en het leed dat daar achter schuilt, over Chinese geneesmiddelen en over bijvoorbeeld ernstig bedreigde Siberische tijgers. De afgelopen twee jaar zijn ook vijf interactieve systemen geïmplementeerd die goed aansluiten bij de wensen van de bezoekers, waaronder een virtuele jeepsafari en een filmzaal waar de bezoeker ook alles leert over grote katachtigen.

Bij de jeepsafari ervaart de bezoeker hoe het is om over de savanne te rijden. Alle ritten rijden door het natuurreservaat waar The Lions Foundation is gevestigd. Dit is de natuurlijke leefomgeving van leeuwen en men ziet welke dieren er nog meer leven. De safari jeep rijdt ook langs de verblijven van The Lions Foundation in Zuid-Afrika. Terugkerende bezoekers herkennen mogelijk een leeuw die eerst in Anna Paulowna werd opgevangen en nu op een groot stuk savanne leeft. Wanneer mensen 'met eigen ogen' zien wat de stichting doet, zal dit ook resulteren in giften, adopties en donaties waardoor Stichting Leeuw meer inkomen genereert en zo nog meer dieren kan opvangen.

Stichting Leeuw is de grootste opvang van Nederland

...en een van de grootste opvangfaciliteiten voor grote katachtigen in Europa.

Stichting Leeuw:

- 17 buitenverblijven en 33 binnenverblijven, voor maximaal 30 dieren (afhankelijk van de groepsgrootte)
- binnentuin van 1.012,5 m² (met jaagsimulator, waterpartij, rotsen en veel groen)
- educatiegalerij met vijf interactieve systemen
- quarantainefaciliteit met zes verblijven op Dierenpark Hoenderdaell
- 5,1 fte's (bestuur en directie zijn onbezoldigd)
- 40 vrijwilligers

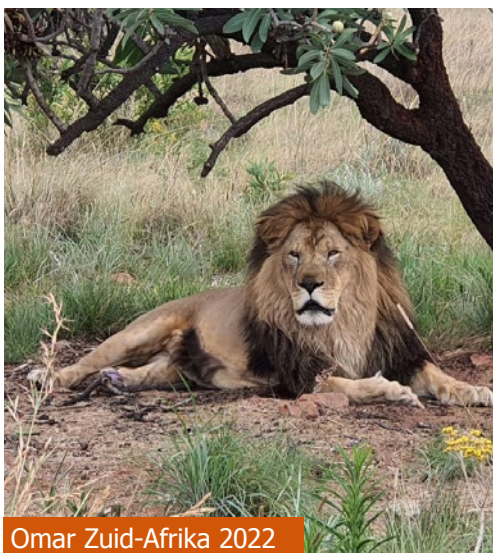
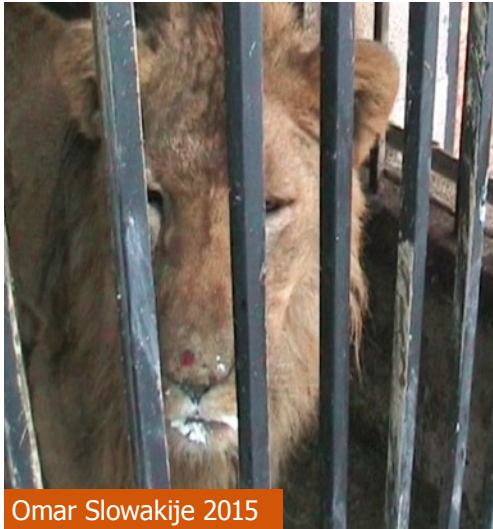
The Lions Foundation:

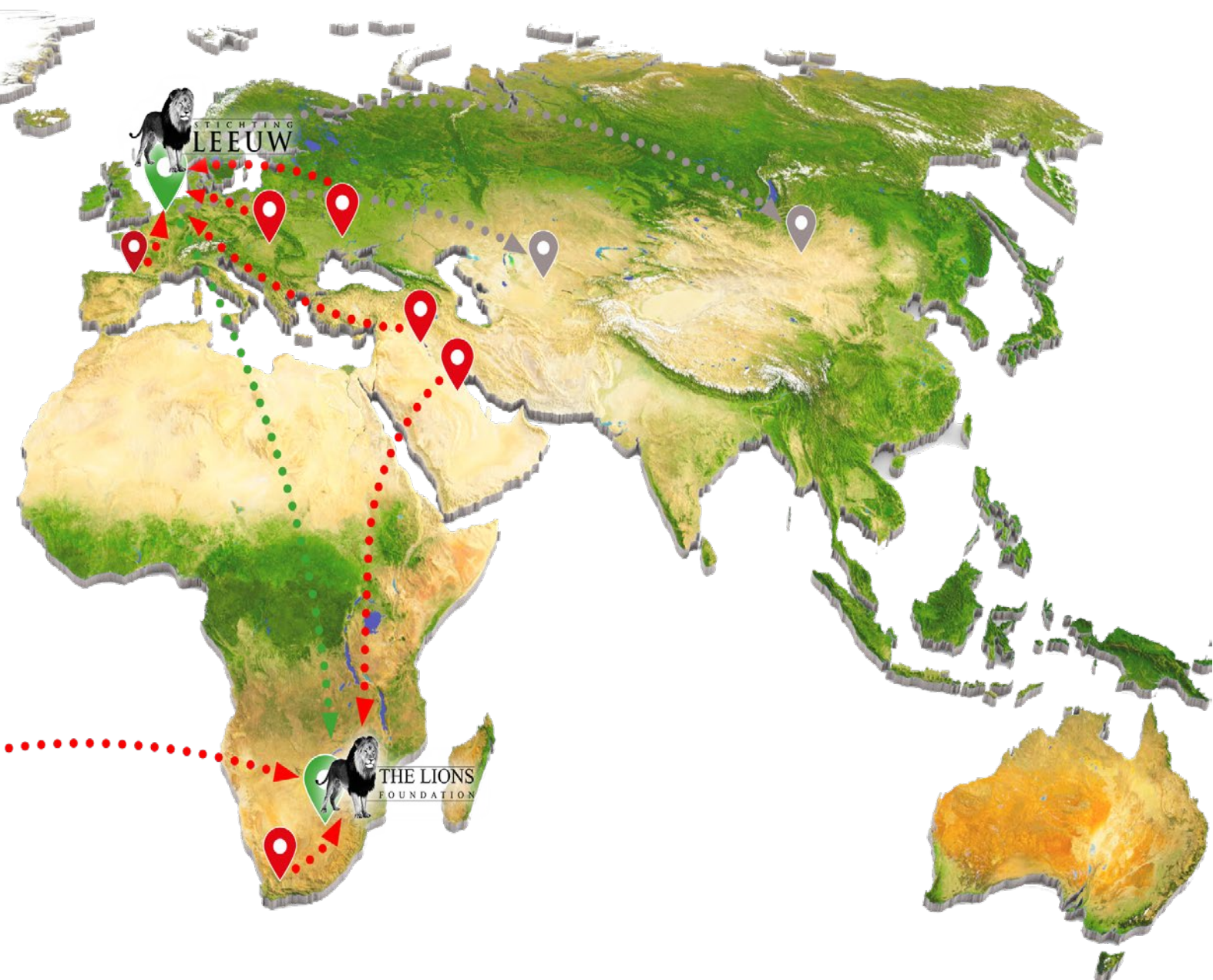
- gevestigd op Schrikkloof Private Nature Reserve, 700 hectare savanneland
- 14 verblijven van ieder 1,5 hectare, elk met separatieruimtes en binnenverblijven
- 4 fte's (2 diervverzorgers en 2 beveiligers)

De achterban:

- 2.360 adoptanten en 456 donateurs die de dagelijkse verzorging van de dieren mogelijk maken
- 28 stichtingen, bedrijven en major donors die zorgdragen voor financiering van de grote investeringen
- 34.713 volgers op social media

Stichting Leeuw werkt wereldwijd

..... Verhuizing dieren in nood naar opvangcentrum.

..... Verhuizing dieren van Stichting Leeuw naar The Lions Foundation na rehabilitatie.

..... Tijger Project
(zie pagina 5 onder Soortbehoudprogramma's).

Bestuursverslag 2023

Voorwoord van het bestuur

Na een periode van 3 jaar waarin corona een belangrijke rol heeft gespeeld in ons bestaan is het boekjaar 2023 een jaar van consolidatie geworden voor Stichting Leeuw.

De binnenbaan midden in het opvangcentrum is volledig vernieuwd. Voor zowel de dieren als de medewerkers betekent dit een afsluiting van een omvangrijk karwei. Daarbij vond op de verdieping van de educatieruimte de afronding van het project met thema Zuid Afrika plaats. In de jaarrekening vinden we de financiële gevolgen hiervan terug. Hier zijn tevens de nooddeuren vernieuwd en zijn de nooduitgangen aangepast om een veilige weg naar buiten te realiseren.

De bestemmingsreserves zijn benut voor de beoogde doelstellingen.

Het project dat nu in de planning staat is het vernieuwen van de 33 binnenverblijven voor de dieren in het opvangcentrum. De gegalvaniseerde voorkanten van de verblijven worden in een programma van 3 jaar opgeleverd, waarbij het jaar 2024 het jaar van oplevering zal zijn. Vanaf september 2024 zullen de werkzaamheden gestart worden. Om het project te kunnen doen blijven drie verblijven continu leeg om het werk mogelijk te maken. Om dit mogelijk te maken zullen in maart en september 2024 dieren naar Zuid Afrika overgeplaatst worden. Alleen onder noodzakelijke omstandigheden zal opvang geboden worden aan dieren in nood.

Stichting Leeuw heeft het CBF keurmerk aangevraagd en de benodigde documenten toegestuurd. Het proces om hiervoor een certificaat te behalen is gestart met de jaarrekening over het boekjaar 2022. Wij zien de controle in 2024 met vertrouwen tegemoet.

De ontwikkelingen bij Schrikkloof in Zuid Afrika hebben een vlucht genomen. Het park Loebies is aangekocht evenals een stuk grond tussen de twee parken in waardoor de onderlinge bereikbaarheid is vergroot. De arbeidsomstandigheden voor de medewerkers van Loebies zijn aangepast aan de Schrikkloof normen. De renovatiewerkzaamheden zijn gestart, van onder meer de vrijwilligers- en medewerkerswoningen.

Uit de jaarcijfers kunt u opmaken dat de inkomsten zijn geconsolideerd. Hiermee worden de uitgaven en investeringen beperkt. Daarom streven we naar besteding van de extra middelen aan doelstellingen. Echter alleen bij beschikbaarheid van de liquiditeit.

Anna Paulowna, 25 juni 2024

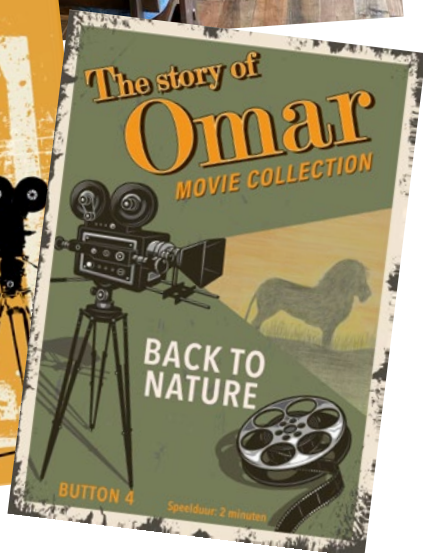
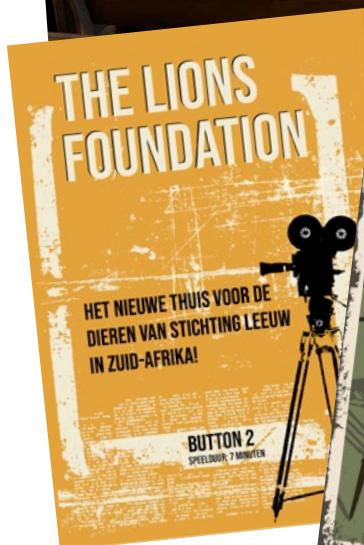
Raad van Bestuur

Terugblik

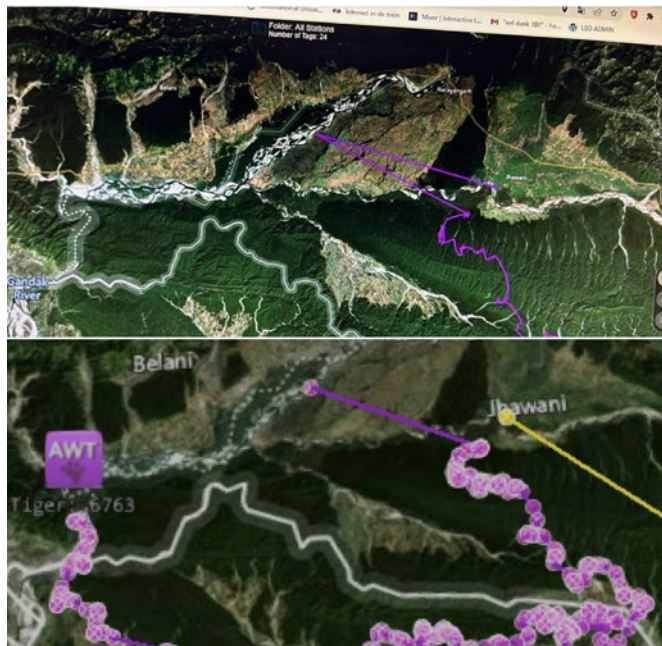
Educatie

In februari is de verbouwing van de educatieruimte op de galerij afgerond. De entree is omgetoverd tot een Afrikaans dorp en neemt je mee op een leerzaam avontuur.

Je kan op een virtuele jeepsafari door Afrika, er is een bioscoop met diverse korte films, een grote kattenquiz en je kan bijvoorbeeld ervaren hoe het is om opgesloten te zitten in een kooi op een drukke markt.

Begin maart heeft Stichting Leeuw 3 satellietbands gesponsord aan de Leo Foundation en NTNC. NTNC is de organisatie die zich in Nepal bezig houdt met o.a. het beschermen van de tijger. De overheid en NTNC zijn hierin zo succesvol dat de tijgerpopulatie meer dan is verdubbeld tot 355 tijgers in 2022. De groeiende populatie zorgt echter ook voor meer mens-dier conflicten. Om dit soort incidenten te voorkomen wordt er veel onderzoek naar de beweging van tijgers gedaan en daar zijn de geschonken satellietbands voor bedoeld. Een van de tijgers met een door ons geschonken satellietband heeft sinds maart meer dan 100 km afgelegd en is zelfs in de buurt van de bufferzonebossen van Bairiya en Pandarkhap in India geweest. Op de beelden is ook te zien dat deze tijger weer terug is gekeerd naar Nepal.

Nepal

Begin maart heeft Stichting Leeuw satellietbands gesponsord aan de Leo Foundation en NTNC.

The National Trust for Nature Conservation (NTNC) is de organisatie die zich in Nepal bezighoudt met o.a. het beschermen van de tijger. De overheid en NTNC zijn hierin zo succesvol dat de tijgerpopulatie meer dan is verdubbeld tot 355 tijgers in 2022. De groeiende populatie zorgt echter ook voor meer mens-dier conflicten. Om dit soort incidenten te voorkomen wordt er veel onderzoek naar de beweging van tijgers gedaan en daar zijn de geschonken satellietbands voor bedoeld. Een van de tijgers met een door Stichting Leeuw geschonken satellietband heeft tussen maart en juli meer dan 100 km afgelegd en is zelfs in de buurt van de bufferzonebossen van Bairiya en Pandarkhap in India geweest. Op de beelden is ook te zien dat deze tijger weer terug is gekeerd naar Nepal.

Het idee is om 'probleem'-tijgers te herplaatsen of op te vangen zodat mens en dier naast en met elkaar kunnen leven. Stichting Leeuw gaat in de toekomst meehelpen aan een opvangcentrum, hetgeen haar expertise is.

Zoya

Deze jonge leeuw zat al enkele maanden bij Zoo Poznan waar zij terecht is gekomen na een reddingsactie uit het oorlogsgebied in Oekraïne. De administratie voor het transport liet lang op zich wachten, maar toen dit rond was, kon ze opgehaald worden. Voor Zòya was het niet noodzakelijk om eerst 30 dagen in quarantaine te gaan, omdat zij deze verplichte quarantaineperiode al in Polen heeft volbracht. Zòya kon daarom direct naar het hoofdgebouw van Stichting Leeuw. Zòya is een leergierige en erg nieuwsgierige leeuw.

Door Zòya en leeuwenman Dembé in verblijven naast elkaar te plaatsen is gekeken of zij misschien gekoppeld konden worden. Al snel bleek dat deze twee dieren geen goede klik hadden. Wie weet dat in de toekomst een dier in de opvang komt wat wel een juiste match is.

Zòya in Polen

Nieuwe binnentuin

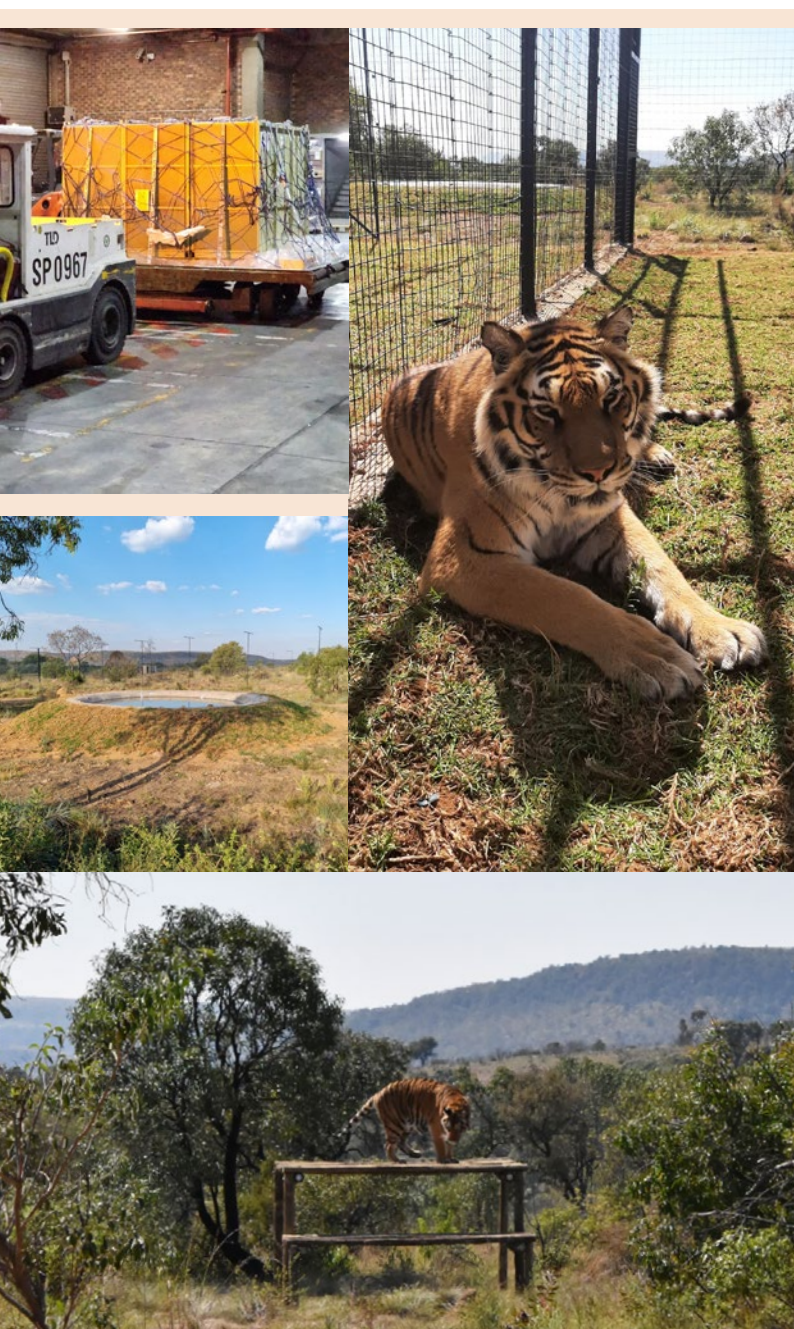
In april is de nieuwe binnenhal opgeleverd. De oude binnenhal was toe aan een flinke verbouwing en is omgetoverd tot een binnentuin met meer groen, waterpartijen en nieuwe rotsen. Ook is de jaagsimulator aangepast. Deze is qua gewicht lichter gemaakt zodat het besturen hiervan soepeler gaat en de dieren meer uitgedaagd worden.

Zòya bij Stichting Leeuw in de nieuwe binnentuin (juni 2023)

Verhuizing tijgers

Drie tijgers (Iwan, Drago en Bombay) zijn vanuit Nederland verhuisd naar The Lions Foundation. Van nature komen tijgers uiteraard niet voor in Afrika, maar de projecten in Rusland en Thailand zijn helaas niet van de grond gekomen. Door tijgers ook te verhuizen naar The Lions Foundation wordt er extra ruimte gecreëerd bij Stichting Leeuw voor de opvang van nieuwe dieren. Om het welzijn van de tijgers ook in Zuid-Afrika te waarborgen, zijn de specificaties van hun verblijf aangepast, met meer schaduwplekken en de aanwezigheid van een waterpartij.

Tijgers gaan naar Afrika

Anna Paulowna ■ Naar Polen om een leeuw op te halen, drie tijgers verhuizen naar Zuid-Afrika en nog een leeuw en twee tijgers ophalen uit Frankrijk.

Het zijn drukke tijden voor Stichting Leeuw. Afgelopen zondag zijn chauffeurs van Stichting Leeuw richting Polen gereden om leeuw Zoya op te halen. Deze jonge leeuw zit al enkele maanden bij Zoo Poznan waar zij terecht is gekomen na een reddingsactie uit het oorsprongsgebied in de Oekraïne.

De administratie voor het transport liet lang op zich wachten, maar nu dit rond is, kan ze opgehaald worden. Voor Zoya is het niet noodzakelijk om eerst dertig dagen in quarantaine te gaan, omdat zij deze verplichte quarantaineperiode al in Polen heeft volbracht. Zoya mag daarom direct naar het hoofdgebouw van Stichting Leeuw.

Meer ruimte

Begin april staat ook de verhuizing van de tijgers Bombay, Drago en Iwan op de planning. Deze drie wonen al een geruime tijd bij Stichting Leeuw en krijgen een ruim verblijf bij The Lions Foundation in Zuid-Afrika. Van nature komen tijgers niet voor in Zuid-Afrika, maar ook deze dieren gunt Stichting Leeuw een plek met veel meer ruimte én zo komt er weer ruimte vrij in Nederland.

In Zuid-Afrika zijn de verblij-

Leeuw Zoya in Polen.

FOTO AANGELEVERD

ven speciaal ingericht voor de tijgers. Meer bomen, groen en een vijver.

De ruimte bij stichting Leeuw in Dierenpark Hoenderdaell in Anna Paulowna is nodig voor de drie dieren die opgehaald moeten worden in Frankrijk. Het gaat hier om voormalig circusdieren afkomstig uit Spanje en Frankrijk. De leeuw van 18 jaar oud en de twee tijgers van 13 en 14 jaar, leven nu al bijna een jaar in een trailer in Frankrijk.

De nood is extra hoog omdat deze dieren zonder de opvang bij Stichting Leeuw gedood zullen worden. Deze drie dieren moeten wel dertig dagen in de quarantainefaciliteit van Stichting Leeuw. Na deze periode kunnen zij van hun pensioen gaan genieten bij Stichting Leeuw.

Stichting Leeuw is een opvangcentrum voor grote kattenachtigen en heeft in 2012 de eerste dieren opgevangen. Inmiddels heeft de stichting al 21 leeuwen succesvol verhuisd naar Afrika.

De tijgers Iwan en Drago verhuizen binnenkort van Anna Paulowna naar Zuid-Afrika.

FOTO AANGELEVERD

Opvang circusleeuwen

Kiara en Simba C

Mannetje Simba van maar liefst 20 jaar oud en witte leeuw Kiara van 6 jaar oud zijn in mei opgehaald bij een Frans circus. Deze dieren kennen elkaar, maar leven niet samen. Waarschijnlijk zijn deze twee dieren alleen gebruikt voor de fok.

Overname Guestfarm & Predator Park

Op 1 mei is het aangrenzende Loebies Guestfarm & Predator Park aangekocht, een lang gekoesterde wens die uitkwam. Het is 60 hectare groot en is het thuis van veel dieren in gevangenschap, zoals leeuwen, hyena's en bijvoorbeeld de Afrikaanse wilde hond. Deze dieren werden gefokt voor menselijk vermaak en trofeejacht. Hier is nu gelukkig een halt toe geroepen en zijn de dieren gered van deze nare toekomst. Loebies is hernoemd naar The Lions Foundation. Alle dieren zijn gesteriliseerd, zodat er geen jongen meer geboren kunnen worden die onder menselijke zorg moeten blijven.

Wel wordt er gestart (na eerst een grote verbouwing) met een soortbehoudsprogramma voor o.a. de zeldzame wilde hond. Deze worden in het wild uitgezet.

Opvang circustijgers Chimène en Azul

Deze twee tijgers komen uit een Spaans circus en hebben maar tijdelijk in Frankrijk, bij het circus waar Kiara en Simba vandaan komen, gezeten tot Stichting Leeuw ze in juni kon ophalen.

Chimène is een dame van 15 jaar en Azul een man van 17 jaar. Azul is een witte tijger en heeft zoals vele witte tijgers fysieke problemen. Zijn zicht is maar 10 tot 20%.

Mufasa en Soraya bij The Lions Foundation opgevangen.

Mufasa is een witte leeuw die in 2015 als welp in beslag werd genomen door de autoriteiten van Zuid-Afrika, omdat hij zonder geldige vergunning als huisdier werd gehouden. Hij werd tijdelijk ondergebracht bij de Wildforlife Rehabilitation Centre in de North-West (NW) Province. Het was de bedoeling dat Mufasa naar een geregistreerd opvangcentrum zou gaan nadat de gerechtelijke procedures tegen zijn 'eigenaren' waren afgerond. In de tijd dat Mufasa daar leefde, werd hij bij leeuwin Soraya geplaatst. Zij was afkomstig van de fokindustrie van leeuwen waar Zuid-Afrika zo berucht om is.

Deze twee leeuwen waren al jaren een strijd tussen de autoriteiten van de North West Province (Zuid-Afrika) en het tijdelijke opvangcentrum. Soraya mocht zonder problemen naar een geregistreerde opvang, maar over het lot van Mufasa werd nog jaren juridisch gestreden.

Al tijden was The Lions Foundation, de zusterstichting in Zuid-Afrika, op de achtergrond in gesprek met beide partijen om deze 2 leeuwen een prachtig thuis te bieden. Een thuis waar ze samen oud kunnen worden. In juni zijn deze twee naar The Lions Foundation verhuisd.

Bezoek internationale dierenartsen

Een groep internationale dierenartsen, gespecialiseerd in exoten, kwamen in november op bezoek bij Stichting Leeuw om een paar van de dieren volledig te onderzoeken. Onder hen een deskundige anesthesist, cardioloog en een abdominale echo specialist. Hierbij waren ook een aantal andere dierenartsen aanwezig uit verschillende landen, om mee te kunnen kijken en te kunnen leren van deze specialisten en de bijzondere casusdieren. Leeuwin Luna was ook een van de patiënten voor een zeer uitgebreid onderzoek omdat er mogelijk hartproblemen waren. Uit het onderzoek bleek dat zij gezond is en daardoor naar The Lions Foundation kan verhuizen. Dit staat voor 2024 op de planning.

Helaas heeft Stichting Leeuw en The Lions Foundation ook afscheid moeten nemen van 3 dieren.

Max

Na ruim een jaar strijden door verzorgers en dierenartsen, met de hoop de gezondheid van Max te verbeteren, heeft het team na vele gesprekken en overwegingen helaas toch besloten om Max te laten gaan. Het leven werd er met alle tegenslagen, onderzoeken en behandelingen niet leuker op voor Max en de uitzichten werden steeds slechter.

Toen Max bij ons werd binnengebracht wisten we dat dit dier een grote uitdaging zou worden, we hadden hem zo graag nog wat langer de tijd gegeven om te genieten van een zorgenvrij leven. Toch zijn we dankbaar dat hij evengoed een jaar bij ons is geweest, heeft genoten van goed voer, jagen in de binnenbaan en liefdevolle verzorging. Helaas komt het heel vaak voor dat deze dieren uit het Oosten van Europa, gefokt worden zonder enig oog op gezonde genen en vaak ook nog worden gehouden door particulieren die niet weten wat de zorg voor een exotisch dier inhoudt. Veel van deze dieren groeien op in slechte omstandigheden en ondervinden daar op langere termijn veel problemen van. Max was hier helaas ook 1 van.

Simba (C)

Met zijn zeer hoge leeftijd van maar liefst 20 jaar, was Simba het oudste dier in het opvangcentrum van Stichting Leeuw. We wisten niet veel over Simba, maar wat genoot hij van zijn buitenverblijf en van het zonnetje. Helaas kwam het moment eerder dan gehoopt, dat we Simba moesten laten gaan. Simba kreeg plotseling klachten die wezen op ernstig hartfalen. Helaas was er geen behandeling meer mogelijk om zijn leven nog te verlengen. Simba is rustig ingeslapen door de dierenarts.

We zijn dankbaar dat Simba nog een fijne paar maanden bij ons heeft kunnen doorbrengen en zichtbaar heeft genoten van rust, ruimte en zon.

Bakari The Lions Foundation

Bakari verhuisde in 2021 van Stichting Leeuw naar The Lions Foundation om daar verder van zijn pensioen te mogen genieten. Op een respectabele leeftijd van bijna 20 jaar is hij in april 2023 ingeslapen door de dierenarts. Hij was niet ziek, alleen oud, uitgeput en kon niet meer. Hij was een bijzondere leeuw, die op velen indruk heeft gemaakt. Jarenlang was hij een rechtvaardige en duidelijke leider van zijn troep. Hij was een imposante leeuw, zelfs zonder zijn manen. Door zijn temperamentvolle, maar stabiele karakter konden zijn dames altijd op hem rekenen. Helaas worden grote leiders ook oud, het werd tijd voor Bakari om afscheid te nemen.

Doelstelling, missie en visie

Stichting Leeuw is opgericht om algemeen nut beogende doelen en projecten met betrekking tot de verzorging en opvang van roofdieren en het rehabiliteren van roofdieren naar hun oorspronkelijke leefgebied te ondersteunen. De stichting heeft geen winstoogmerk en is een Algemeen Nut Beogende Instelling.

De stichting heeft haar grondslag ontleend aan het verantwoordelijkheidsgevoel om invulling te geven aan een goed rentmeesterschap voor mens, dier en wereld. De stichting wil hieraan bijdragen door concreet en specifiek op te komen voor de belangen van katachtige roofdieren. Tijgers, leeuwen en andere katachtige roofdieren worden wereldwijd ernstig bedreigd. Voor deze groep dieren afkomstig uit circussen en dierentuinen ontbreekt het aan een gedegen opvang voor een goed en waardig leven en in het algemeen aan verantwoorde terugkeermogelijkheden in de wilde natuur of grote parken in de landen van herkomst.

Stichting Leeuw heeft als missie het welzijn van grote katachtigen in gevangenschap duurzaam te verbeteren, binnen en buiten Nederland.

Daartoe zijn vijf doelstellingen geformuleerd:

- Ontheemde grote katachtigen **opvangen** en verzorgen;
- Grote katachtigen **herplaatsen** naar een zo natuurlijk mogelijke omgeving met een zo hoog mogelijk niveau van dierenwelzijn;
- Door middel van **gedragsonderzoek** alle dieren een zo prettig mogelijk leven te geven;

- Het publiek **educatie** geven over de dieren en zo te leren wat we zelf kunnen doen om deze dieren te helpen;
- Deelnemen aan **soortbehoudprogramma's** om bij te dragen aan het voortbestaan van de soort in het wild.

In Anna Paulowna staat een groot opvangcomplex voor opvang van grote katachtigen. Het opvangcentrum is niet het laatste station voor de opgevangen dieren. In 2019 is The Lions Foundation opgericht. Met hulp van een aantal donateurs is vervolgens Schrikkloof Private Nature Reserve in Zuid-Afrika aangekocht. Schrikkloof bezit in Bela-Bela een gebied van 700 hectare savanne-land dat ter beschikking van The Lions Foundation staat. Hiermee wordt grote katten een veilig, waardig en trots leven in hun natuurlijke habitat geboden. Door het verhuizen van grote katten uit Nederland naar Zuid-Afrika wordt in Anna Paulowna plek vrijgemaakt voor andere katachtige roofdieren in nood.

De visie van de Stichting is een natuurgebied van ruim 10.000 hectare te ontwikkelen in Zuid-Afrika. In dit natuurgebied worden leeuwen en andere inheemse dieren opgevangen om uiteindelijk volledig in vrijheid te kunnen leven.

De belangrijkste risico's en onzekerheden

Onzekerheden kunnen ontstaan als gevolg van het geheel of gedeeltelijk ontbreken van informatie over, inzicht in of kennis van een gebeurtenis, de gevolgen daarvan, of de waarschijnlijkheid dat een gebeurtenis zich voordoet. Risico's zijn de effecten van onzekerheden op het behalen van doelstellingen.

Onderstaand wordt nader ingegaan op de voornaamste risico's en onzekerheden van Stichting Leeuw. Daarnaast wordt toegelicht welke maatregelen getroffen zijn ter beheersing van de risico's en wat de verwachte impact op de financiële resultaten is.

Strategische- en reputatierisico's

Het belangrijkste risico dat van invloed kan zijn op de realisatie van de doelstellingen van de Stichting is het niet in staat zijn om voldoende fondsen te werven. Hieraan gerelateerd is negatieve publiciteit een belangrijk risico omdat dat direct van invloed kan zijn op de fondsenwerving.

Op het gebied van fondsenwerving is de Stichting zich steeds breder aan het positioneren. De bredere positionering en de invoering van nieuwe fondsenwerfingsmethoden (met een externe fondsenwerfer) hebben positieve effecten gehad op de fondsenwerving. De Stichting ziet jaarlijks een groei van de fondsenwerving hetgeen bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen. De Stichting heeft daarnaast een sponsorovereenkomst afgesloten met Landgoed Hoenderdaell B.V. die toeziet op de sponsoring van jaarlijkse exploitatietekorten. Hiermee is in feite gewaarborgd dat de Stichting jaarlijks voldoende middelen heeft om de kosten te dekken. Het risico ten aanzien van de fondsenwerving is hiermee grotendeels afgehecht en de eventuele impact op de financiële resultaten is daarom beperkt.

Reputatierisico kan voortvloeien uit negatieve publiciteit. De hedendaagse realiteit is dat social media een prominente rol innemen in de samenleving. Tevens telt mee dat men een mening heeft en deelt. Hierdoor is een organisatie kwetsbaar. Belangrijk is een duidelijk beleid te voeren daar waar Stichting Leeuw zich in de media laat gelden. Alle media-uitingen worden dan ook altijd in overleg met de directie of het bestuur bepaald.

Uitingen van derden kunnen ook van invloed zijn op de reputatie van de Stichting. Door een duidelijk beleid en door zich alleen bezig te houden met haar kerntaken, verwacht de Stichting over het algemeen geen uitingen van derden in het kader van negatieve publiciteit.

Op grond van de huidige inzichten en getroffen maatregelen acht het bestuur het risico inzake reputatieschade ten aanzien van zowel de eigen uitingen als uitingen van derden laag en de eventuele impact op de financiële resultaten daarom zeer beperkt.

Operationele risico's

De directie van de organisatie draagt zorg voor een optimale uitvoering van de operationele activiteiten in overeenstemming met het beleid. Stichting Leeuw heeft bij de uitvoering van haar doelstelling te maken met roofdieren wat vanzelfsprekend met risico's en veiligheidsmaatregelen omgeven wordt. Voor de dagelijkse invulling van de veiligheidsmaatregelen heeft de Stichting procedures en protocollen die nauwlettend worden gevolgd.

Vanzelfsprekend gaat het management uit van vertrouwen in de organisatie en de medewerkers. Meldingen of signalen die op mogelijke schending van het vertrouwen duiden worden direct uitgezocht en gerapporteerd. Door de kleine organisatie en de directe betrokkenheid van de directie en het bestuur, worden de risico's ten aanzien van operationele activiteiten en fraude tot een minimum beperkt.

Financiële- en verslaggevingsrisico's

Stichting Leeuw is financieel gezond, heeft geen externe financiering en houdt zich niet bezig met beleggingen. Tijdens elke bestuursvergadering staan de financiën op de agenda. Investerings, kosten en andere uitgaven worden alleen gedaan als de middelen beschikbaar of toegezegd zijn.

Door de sponsorovereenkomst tussen Landgoed Hoenderdaell B.V. en Stichting Leeuw waarin is vastgelegd dat het jaarlijkse sponsorbedrag minimaal gelijk is aan het jaarlijkse exploitatietekort bij Stichting Leeuw zijn de financiële risico's zeer beperkt.

De jaarrekening van Stichting Leeuw wordt opgesteld door de penningmeester volgens Richtlijn RJ650 en gecontroleerd door een externe accountant. Hiermee is het risico met betrekking tot de verslaggeving tot een minimum beperkt.

Gewenst omvang reserves

Op basis van de risico-analyse wordt geconcludeerd dat het financiële risico voor Stichting Leeuw beperkt is. Dit wordt ingegeven door een adequate beheersing van de strategische- en reputatierisico's, de operationele risico's en financiële- en verslaggevingsrisico's. De Stichting heeft als uitgangspunt de baten zoveel mogelijk aan de doelstellingen te besteden, echter wel

met inachtneming van een gezonde balans en voldoende vermogen om eventuele risico's op te vangen. Op basis van de huidige inzichten en uitgevoerde risico-analyse is de gewenste omvang van de overige reserves door het bestuur bepaald op minimaal € 100.000. Aan deze gewenste omvang wordt ultimo 2023 ruimschoots voldaan.

Realisatie van doelstellingen

Stichting Leeuw is dagelijks bezig met de praktische zorg en verzorging van de dieren in het opvangcentrum in Anna Paulowna. Medewerkers en vrijwilligers in de opvang zijn betrokken bij het verzorgen van de dieren en waken voor mogelijke zwaktes en ziekten. Elke week komt een dierenarts een controleronde langs de opgevangen dieren maken. Dit zijn kerntaken die het gehele jaar zijn uitgevoerd.

In het onderdeel Terugblik 2023 in het bestuursverslag hebben we onder meer stilgestaan bij de opvang van een leeuw uit de Oekraïne en twee leeuwen en twee tijgers uit een Frans en Spaans circus, de verhuizing van drie tijgers naar Zuid-Afrika, de afronding van de nieuwe binnentuin en educatieruimtes. Al deze activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen van de Stichting.

In Zuid-Afrika is een voormalig Guestfarm & Predator Park aangekocht. Het is het thuis van veel dieren in gevangenschap, zoals leeuwen, hyena's en bijvoorbeeld de Afrikaanse wilde hond. Deze dieren werden gefokt voor menselijk vermaak en trofeejacht. Hier is nu gelukkig een halt toe geroepen en zijn de dieren gered van deze nare toekomst. In 2023 is gestart met een grote verbouwing. De dierverblijven moet grondig worden aangepakt en een soortbehoudprogramma voor de wilde hond wordt uitgewerkt.

Financieel beleid en financiële resultaten

Stichting Leeuw streeft naar een zelfstandige operatie, waarbij de maandelijkse kosten uit eigen inkomsten betaald kunnen worden. Projecten worden gefinancierd met aanvullende middelen afkomstig uit sponsoring, schenkingen of nalatenschappen. Hierin speelt de fondsenwerving een belangrijke rol. De actieve fondsenwerver heeft een vaste basisvergoeding per maand verhoogd met een percentage van de resultaten. De gestelde norm van 10% is in het boekjaar 2023 overschreden, derhalve voor het boekjaar 2024 een punt van extra aandacht.

Bestemmingsreserves worden gevormd op basis van het beleidsplan en de meerjarenbegroting, opgemaakt door de directie en goedgekeurd door het bestuur. Er ligt een duidelijke koppeling tussen de doelstelling en de gevormde reserve. De omvang van de reserve wordt bepaald door een begroting op basis van de ontwikkelingen in het kader van de doelstellingen.

De financiën van Stichting Leeuw zijn over het boekjaar 2023 gestabiliseerd. De lopende projecten zijn afgerond met middelen uit de gevormde bestemmingsreserves. Op hoofdlijnen is het verschil in de baten de éénmalige sponsoring van Landgoed Hoenderdaell B.V. zoals deze in het boekjaar 2022 uitgekeerd werd.

De exploitatie van Stichting Leeuw eindigt met een positief saldo van € 455. Zowel de baten als de lasten wijken € 100.000 af van de begroting waardoor het evenwicht in de resultatenrekening terug is.

De maandelijkse vaste inkomsten van Stichting Leeuw bestaan inmiddels uit een donateursbedrag dat ruim € 28.000 bedraagt. Hier mogen we dankbaar voor zijn. Nu de projecten afgerond zijn en de bezoekers vrij toegang hebben tot de educatie en de sessies van de jaagsimulator met regelmaat plaatsvinden verwachten we een toename aan interesse voor betrokkenheid bij Stichting Leeuw in de vorm van adopties en donaties.

De gewenste verhouding tussen de lasten besteed aan de doelstellingen en wervingskosten en beheerslasten is voor Stichting Leeuw ingezet op minimaal 80% voor de activiteiten en maximaal 20% voor beheerslasten en wervingskosten. In 2023 is aan deze verhouding voldaan.

De gewenste verhouding tussen de wervingskosten en de geworven baten uit hoofde van donaties is circa 10%. Deze verhouding is overschreden in het boekjaar 2023 en daarom een aandachtspunt voor het jaar 2024.

Wervingsmethoden

De fondsenwervingsstrategie van Stichting Leeuw richt zich in beginsel op zichtbaarheid als een organisatie die de kwaliteit van de leefomgeving van de opgevangen katachtigen verbetert. Het redden van dieren en hun bestaan op een acceptabel niveau brengen, is te allen tijde kenmerkend in de uitingen van de Stichting. Het personeel, de directie, het bestuur en de vele vrijwilligers dragen dit uit. Daarnaast komt de Stichting regelmatig in de pers en wordt actief gebruikt gemaakt van social media.

De fondsenwerving vindt direct en indirect plaats in alle geledingen van de Stichting. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een externe fondsenwerver met veel ervaring en expertise op dit gebied.

Stichting Leeuw werft actief donateurs, sponsors, bedrijven, organisaties zonder winstoogmerk, loterij instellingen, en andere belangstellenden. De Stichting streeft hierbij naar een basis met een stabiele en voorspelbare inkomstenstroom door het werven van donateurs die structureel een bijdrage verstrekken.

In het kader van de fondsenwerving organiseert de Stichting een scala aan activiteiten in haar opvangcentrum. Daarnaast kan ze leunen op de belangstelling van bezoekers aan Dierenpark Hoenderdaell die voor een groot deel ook het opvangcentrum van de leeuwen bezoeken.

Governance

Stichting Leeuw heeft als juridische structuur een stichting met ANBI-status. De stichting maakt geen onderdeel uit van een groepsstructuur.

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door:

- De heer Pieter Hendrikus Kruijff voorzitter;
- De heer Robert-Jan Zagt secretaris;
- Mevrouw Ineke van der Meer penningmeester.

De directie van de Stichting wordt gevoerd door Robert Kruijff. Het bestuur heeft een bestuurlijke en toezichhoudende rol op de uitvoering en de realisatie van het meerjarenbeleidsplan.

Het bezoldigingsbeleid voor bestuurders, directie en medewerkers van de stichting is vastgelegd in het beleidsplan. Het bestuur en de directie zijn onbezoldigd.

Het bestuur heeft integriteit hoog op de agenda staan en belangrijke kenwaarden die het bestuur hanteert zijn betrouwbaarheid, deskundigheid, zorgvuldigheid en besluitvaardigheid. Het bestuur zal zich te allen tijde gedragen in het belang van de Stichting.

Integriteit

Stichting Leeuw hecht groot belang aan het naleven van haar integriteitsbeleid en gedragscode. De activiteiten van de Stichting vragen om een betrouwbare en professionele manier van werken op basis van een integere bedrijfsvoering. Het gaat verder dan voldoen aan de door de overheid opgelegde regels, normen en wetten. Het gaat er vooral om dat zaken kunnen leiden tot gewenst gedrag en resultaat.

Sterker nog: de organisatiestructuur is erop gericht dat in het dagelijks handelen integriteit vanzelfsprekend is.

Integriteit is in de eerste plaats ieders eigen verantwoordelijkheid. Maar er zijn natuurlijk wel manieren om integriteit in de organisatie te borgen. Dat begint met het voorleven van integer gedrag door bestuur en directie en het bevorderen van een transparante en open organisatiecultuur, waarin dilemma's op het vlak van integriteit bespreekbaar zijn.

Het bestuur en de directie brengt het integriteitsbeleid en de gedragscode regelmatig onder de aandacht van het personeel, de vrijwilligers en andere belanghebbenden.

Het meldpunt voor integriteitskwesties en grensoverschrijdend gedrag is belegd bij het bestuur van Stichting Leeuw. Afhankelijk van de aard van de melding gaat het bestuur in gesprek met de betrokken personen of wordt opdracht gegeven voor een extern onderzoek. Hierbij zal altijd vertrouwelijk en zorgvuldig gehandeld worden. Op basis hiervan zullen vervolgstappen worden ondernomen. Hierbij zal uiteraard ook aandacht worden besteed aan passende ondersteuning van betrokkenen. Momenteel wordt door het bestuur onderzoek gedaan naar het instellen van een extern onafhankelijk meldpunt.

Jaarlijks wordt een verslag gemaakt van de ontvangen meldingen, uitgevoerde onderzoeken, de uitkomsten hiervan en de genomen maatregelen. In 2023 hebben zich geen meldingen voorgedaan op het gebied van integriteit en grensoverschrijdend gedrag.

Communicatie

De Stichting heeft meerdere communicatiekanalen om haar belanghebbenden van informatie te voorzien. De belangrijkste groep belanghebbenden zijn vanzelfsprekend de donateurs van Stichting Leeuw. De donateurs willen graag goed geïnformeerd worden over ontwikkelingen bij de Stichting.

Stichting Leeuw is regelmatig in het nieuws met betrekking tot de redding, opvang en herplaatsing van dieren. Verder heeft Stichting Leeuw een informatieve website en is de Stichting zeer actief op social media waar veel informatie wordt gedeeld. Ook de eerder genoemde investeringen in het 'Afrikaanse thema' en de educatie is een belangrijk onderdeel van de communicatie van de Stichting met belanghebbenden.

Maatschappelijke aspecten van de activiteiten

De stichting heeft haar grondslag ontleend aan het verantwoordelijkheidsgevoel om invulling te geven aan een goed rentmeesterschap voor mens, dier en wereld. De stichting wil hieraan bijdragen door concreet en specifiek op te komen voor de belangen van katachtige roofdieren. In de basis is dit een belangrijk maatschappelijk aspect van de activiteiten van de Stichting.

Daarnaast is de Stichting zich ook bewust van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' en staat dit altijd op de agenda van de Stichting. Waar mogelijk probeert de Stichting op dit gebied de impact van haar activiteiten op het milieu, flora en fauna zoveel mogelijk te beperken.

De 300 zonnepanelen op het dak van het opvangcentrum tezamen met de aardwarmte voorzieningen zorgen ervoor dat Stichting Leeuw energieneutraal is. Niet alleen zit de bescherming van de natuur in het DNA van Stichting Leeuw, maar wil de stichting dit ook op zoveel mogelijk vlakken doen en dit uitdragen aan haar bezoekers en donateurs. Naast deze energiebesparende maatregelen wordt het afval vanzelfsprekend gescheiden en wordt duurzaamheid in alle beslissingen meegenomen. Restanten van dierlijk afval worden ingeleverd bij een destructiebedrijf. Binnen het pand is alle verlichting LED. De stichting staat open voor initiatieven en ideeën op dit gebied.

Vooruitblik

Stichting Leeuw wil zich continu blijven inzetten voor de opvang en verzorging van grote katachtigen en zoveel mogelijk dieren proberen te herplaatsen naar een zo natuurlijk mogelijke omgeving. Het streven hierbij is naar een zo hoog mogelijk niveau van dierenwelzijn.

Het aantal grote katachtigen in nood is hoog. Omdat Stichting Leeuw plek biedt aan maximaal 30 dieren is het belangrijk om dieren te verhuizen naar The Lions Foundation in Zuid-Afrika, waar nog voldoende ruimte is. De verhuizingen worden de komende jaren zo snel mogelijk uitgevoerd om hiermee opvangplekken in Anna Paulowna te creëren voor andere grote katachtigen in nood.

Stichting Leeuw is nu 12 jaar actief en het opvangcentrum krijgt daarom een opknapbeurt. De binnenverblijven, keuken en medische ruimte worden komend jaren opnieuw ingericht, met als doel om het welzijn van de dieren op een nog hoger niveau te brengen.

De inkomsten van de periode 2023 - 2027 worden onder andere gebruikt voor kosten en investeringen die betrekking hebben op:

- Het feitelijk redden en opvangen van dieren in nood, waaronder transport, medicatie en bijvoorbeeld ondersteuning ter plaatse;
- De dagelijkse verzorging van de dieren in het opvangcentrum van Stichting Leeuw en The Lions Foundation;
- De verbouwing/aanpassing van de binnenverblijven wordt september 2024 gestart;
- Het terugbrengen van dieren naar een leven in het (semi-)wild, naar een zo natuurlijk mogelijke habitat;
- De bouw van nieuwe verblijven op Schrikkloof in Zuid-Afrika om dieren te kunnen verhuizen van Nederland naar Zuid-Afrika en van het rescuecentrum naar The Lions Foundation op Schrikkloof;
- Het doen van wetenschappelijk onderzoek naar de dieren bij Stichting Leeuw en The Lions Foundation, om het dierenwelzijn te verbeteren. Een belangrijke vraag is onder welke omstandigheden bepaalde dieren vrij kunnen worden gelaten in het wild en zodoende bijdragen aan soortbehoud;
- Samenwerkingsverbanden opstarten met andere partijen voor soortbehoudprogramma's zoals het WNF voor een tijgerproject in Kazachstan en IBREAM voor een wilde hondproject in Zuid-Afrika.
- De intensivering van de fondsenwerving in Nederland en Zuid-Afrika. Stichting Leeuw en The Lions Foundation groeien en daarmee moeten de inkomsten ook groeien. Ook voor het verbeteren of vernieuwen van de verblijven in het rescuecentrum in Zuid-Afrika zijn extra inkomsten nodig.
- Het vrijwilligersprogramma in Zuid-Afrika opstarten, waardoor er meer inkomsten binnenkomen en de betrokkenheid en het besef van wat de zorg inhoudt groter wordt.

Voor komend boekjaar verwacht Stichting Leeuw een sluitende exploitatie, hetgeen ook het meerjaren-uitgangspunt is.

Stichting Leeuw ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet en verwacht het dierenwelzijn van veel grote katachtigen sterk te verbeteren de komende jaren.

Jaarrekening 2023

1.1 Balans per 31 december 2023

(Na resultaatbestemming)

ACTIVA	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
Vaste activa				
<i>Materiële vaste activa</i>				
Vervoermiddelen	30.472	30.472	40.612	40.612
<i>Financiële vaste activa</i>				
Deelnemingen	-	-	100.000	100.000
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Handelsdebiteuren	13.255		5.134	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	11.509		46.507	
Overige vorderingen	267.226	291.990	439.856	491.497
<i>Liquide middelen</i>		96.240		69.318
Totaal activazijde		418.702		701.427

PASSIVA	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>				
Bestemmingsreserves	102.078		350.000	
Overige reserves	<u>260.866</u>		<u>260.410</u>	
		362.944		610.410
Kortlopende schulden				
Handelscrediteuren	836		12.670	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.247		-	
Overige schulden	<u>47.675</u>		<u>78.347</u>	
		55.758		91.017
Totaal passivazijde		<u><u>418.702</u></u>		<u><u>701.427</u></u>

1.2 Staat van baten en lasten over 2023

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Baten van particulieren	425.303	550.000	485.191
Baten van bedrijven	69.695	125.000	123.821
Baten van loterijorganisaties	19.536	-	1.960
Baten van subsidie van overheden	-	-	4.040
Baten van organisaties zonder winststreven	214.741	200.000	183.926
Baten als tegenprestatie voor leveringen	68.518	80.000	55.637
Overige baten	233.000	228.000	531.604
Baten	1.030.793	1.183.000	1.386.179
Inkoopwaarde geleverde producten	17.008	18.000	13.013
Opvang roofdieren	759.458	669.210	562.512
Terugplaatsing	193.340	195.290	128.193
Educatie bezoekers opvangcentrum	160.315	125.000	424.132
Activiteitenlasten	1.130.121	1.007.500	1.127.850
Bruto exploitatieresultaat	-99.328	175.500	258.329
Personeelskosten beheer en administratie	19.028	16.000	15.984
Verkoopkosten beheer en administratie	17.567	17.500	1.581
Kantoorkosten beheer en administratie	14.969	17.000	13.214
Kosten fondswerving	89.704	118.000	83.965
Beheerslasten	141.268	168.500	114.744
Exploitatieresultaat	-240.596	7.000	143.585
Rentelasten en soortgelijke kosten	-6.871	-7.000	-7.320
Som der financiële baten en lasten	-6.871	-7.000	-7.320
Resultaat voor bestemming	-247.467	-	136.265
Bestemming saldo van baten en lasten			
Bestemmingsreserve onderhoud verblijven katachtigen	-27.922	-27.922	-35.000
Bestemmingsreserve vernieuwen binnenbaan jaagsimulator	-155.000	-155.000	155.000
Bestemmingsreserve verbouwing entree Afrikaans thema	-65.000	-65.000	-
Overige reserves	455	-	16.265
	-247.467	-247.922	136.265

1.3 Toelichting op de jaarrekening

ALGEMENE TOELICHTING

Oprichting

Blijkens de akte d.d. 26 oktober 2011 werd Stichting Leeuw per genoemde datum opgericht.

Doelstelling

De doelstelling van Stichting Leeuw wordt in artikel 2 van de statuten omschreven als het welzijn van dieren, waaronder begrepen roofdieren en olifanten, binnen en buiten Nederland, duurzaam te verbeteren.

Bestuur

De directie wordt gevoerd door R.P.M. Kruijff.

Het bestuur van de stichting bestaat uit P.H. Kruijff, R.J. Zagt en Y.P.M. van der Meer.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Leeuw, statutair gevestigd te gemeente Anna Paulowna, bestaan voornamelijk uit het verlenen van opvang aan grote katachtigen en zorgdragen voor een goede dagelijkse verzorging met de mogelijkheid van terugplaatsing in de opvang van The Lions Foundation in Zuid Afrika.

De feitelijke activiteiten worden uitgevoerd aan de Van Ewijckskade 1 te Hollands Kroon.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Leeuw, statutair gevestigd te gemeente Anna Paulowna is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 53857836.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, mede op basis van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondswervende organisaties'.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Leeuw zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen worden gewaardeerd op kostprijs of lagere bedrijfswaarde. Eventuele goodwill die is betaald wordt verwerkt als onderdeel van de verkrijgingsprijs van de deelneming.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Dit is meestal de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Vrij besteedbaar vermogen

Het vrij besteedbaar vermogen is dat gedeelte van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserves hebben betrekking op dat gedeelte van het eigen vermogen dat is afgezonderd omdat daaraan een specifieke bestemming is gegeven door het bestuur van de stichting. Als deze beperking door derden is aangebracht, wordt dit deel van het vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Baten

Onder baten wordt verstaan de bedragen voor de in het verslagjaar geleverde goederen of diensten na aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen, alsmede de baten uit hoofde van giften, subsidies, sponsorbijdragen en overige ontvangsten.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

De baten uit hoofde van giften, subsidies, sponsorbijdragen en overige ontvangsten worden verantwoord op het moment dat ze daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Voor giften geldt dat deze als baten worden verantwoord indien ze daadwerkelijk ontvangen zijn.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale, niet-incidentele bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de analyse en vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

1.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Vervoer- middelen €
Aanschafwaarde	63.440
Cumulatieve afschrijvingen	-22.828
Boekwaarde per 1 januari	<u>40.612</u>
Afschrijvingen	-10.140
Mutaties 2023	<u>-10.140</u>
Aanschafwaarde	63.440
Cumulatieve afschrijvingen	-32.968
Boekwaarde per 31 december	<u>30.472</u>

Afschrijvingspercentages:

Vervoermiddelen

20 %

Financiële vaste activa

	31-12-2023 €	31-12-2022 €
Deelnemingen		
Schrikkloof	-	100.000

Het belang in Schrikkloof is in 2023 overgedragen aan Stichting Landgoed Hoenderdaell.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

	31-12-2023 €	31-12-2022 €
Handelsdebiteuren		
Debiteuren	13.255	5.134

Een voorziening voor oninbare debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	11.509	46.507
----------------	--------	--------

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Overige vorderingen		
Rekening-courant Schrikkloof	<u>267.226</u>	<u>439.856</u>
 Liquide middelen		
IBAN NL49 RABO 0138 1867 31	81.300	66.358
IBAN NL61 RABO 0314 6323 28	13.935	1.956
IBAN NL19 RABO 3463 2930 48 DoelReserveren	<u>1.005</u>	<u>1.004</u>
	<u>96.240</u>	<u>69.318</u>

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Vrij besteedbaar vermogen

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Bestemmingsreserves		
Onderhoud verblijven katachtigen	102.078	130.000
Vernieuwen binnenbaan jaagsimulator	-	155.000
Verbouwing entree/markt Afrikaans thema	-	65.000
	<u>102.078</u>	<u>350.000</u>
 <i>Onderhoud verblijven katachtigen</i>		
Stand per 1 januari	130.000	165.000
Mutatie boekjaar	-27.922	-35.000
Stand per 31 december	<u>102.078</u>	<u>130.000</u>
 <i>Vernieuwen binnenbaan jaagsimulator</i>		
Stand per 1 januari	155.000	-
Mutatie boekjaar	-155.000	155.000
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>155.000</u>
 <i>Verbouwing entree/markt Afrikaans thema</i>		
Stand per 1 januari	65.000	65.000
Mutatie boekjaar	-65.000	-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>65.000</u>
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Overige reserves		
Stand per 1 januari	260.411	244.145
Toevoeging batig saldo exploitatie	455	16.265
Stand per 31 december	<u>260.866</u>	<u>260.410</u>

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2023

Voor de verwerking van het saldo over het boekjaar 2023 wordt verwezen naar de staat van baten en lasten.

Het positieve saldo van de exploitatie over boekjaar 2023 bedraagt € 455.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Handelscrediteuren		
Crediteuren	836	12.670
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	7.247	-
Overige schulden		
Rekening courant P.H. Kruijff	39.897	69.897
Schuld vakantiegeld	7.778	8.450
	47.675	78.347
	2023	2022
	€	€
<i>Rekening courant P.H. Kruijff</i>		
Stand per 1 januari	69.897	99.897
Donatie boekjaar	-30.000	-30.000
Stand per 31 december	39.897	69.897

Voorwaardelijke verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen*Huurverplichtingen*

De stichting heeft een huurcontract met Landgoed Hoenderdaell B.V. afgesloten voor de huur van het pand op de locatie van Ewijckskade 1 te Anna Paulowna. De huurverplichting bedraagt € 210.000 per jaar. De huurverplichting loopt tot en met 31 december 2041.

Funding Agreement

Stichting Leeuw heeft een fundig agreement afgesloten met Schrikkloof (Pty) Ltd voor de terugplaatsing en verzorging van leeuwen. De maandelijkse bijdrage bedraagt minimaal € 10.000 voor de verzorging van maximaal 20 leeuwen. Voor iedere leeuw boven dit aantal, wordt € 300 per maand extra betaald.

Sponsorovereenkomst

Stichting Leeuw heeft een sponsorovereenkomst afgesloten met Landgoed Hoenderdaell B.V. De sponsor Landgoed Hoenderdaell B.V. heeft zich verplicht tot betaling van minimaal het exploitatietekort per jaar voor Stichting Leeuw.

1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Baten van particulieren			
Donaties particulieren abonnementen	333.016	350.000	338.613
Donaties particulieren overig	84.844	25.000	90.389
Nalatenschappen	7.443	175.000	56.189
	<u>425.303</u>	<u>550.000</u>	<u>485.191</u>
 Baten van bedrijven			
Donaties van bedrijfsleven	<u>69.695</u>	<u>125.000</u>	<u>123.821</u>
 Baten van loterijorganisaties			
Donaties van loterijorganisaties	<u>19.536</u>	<u>-</u>	<u>1.960</u>
 Baten van subsidies van overheden			
RVO TVL tegemoetkoming	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>4.040</u>
 Baten van organisaties zonder winststreven			
Donaties van instellingen zonder winststreven	<u>214.741</u>	<u>200.000</u>	<u>183.926</u>
 Baten als tegenprestatie voor leveringen			
Baten als tegenprestatie Tijger workshops	41.343	55.000	40.711
Baten als tegenprestatie voor verkoop merchandising	<u>27.175</u>	<u>25.000</u>	<u>14.926</u>
	<u>68.518</u>	<u>80.000</u>	<u>55.637</u>
 Overige baten			
Sponsorbijdrage Landgoed Hoenderdaell B.V.	<u>233.000</u>	<u>228.000</u>	<u>531.604</u>
 Inkoopwaarde geleverde producten			
Inkoop provisie/consumpties TijgerWorkshops	5.317	6.000	3.206
Inkoopwaarde verkoop merchandising	<u>11.691</u>	<u>12.000</u>	<u>9.807</u>
	<u>17.008</u>	<u>18.000</u>	<u>13.013</u>

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Besteding baten met bestemming opvang roofdieren			
Loon- en kosten vakantiegeld	160.955	160.000	156.728
Uitkering Ziekengeld en WtI 2023	-7.629	-	-40.487
Reiskostenvergoeding	5.953	7.000	7.071
Sociale lasten personeel	27.399	28.000	26.789
Kosten verzuimverzekering en premie pensioen	12.577	10.000	9.612
Uitgaven huur opvangcentrum	210.000	210.000	210.000
Uitgaven energie, stroom en water	18.000	18.000	18.000
Kosten medische verzorging dieren	18.001	12.000	11.333
Kosten inkoop voer dieren in opvang	45.722	40.000	41.836
Uitgaven exploitatie opvang algemeen	268.480	184.210	121.630
	<u>759.458</u>	<u>669.210</u>	<u>562.512</u>

Besteding baten met bestemming terugplaatsing

Besteding baten met bestemming terugplaatsing	<u>193.340</u>	<u>195.290</u>	<u>128.193</u>
---	----------------	----------------	----------------

Besteding baten met bestemming educatie

Loon- en kosten vakantiegeld medewerker educatie	34.966	35.000	34.588
Reiskostenvergoeding	1.464	1.500	1.464
Sociale lasten	5.829	6.000	5.669
Kosten verzuimverzekering	1.020	1.200	1.218
Uitgaven pensioenpremie medewerker	1.721	2.000	1.953
Kosten educatie inrichting algemeen	112.177	79.300	379.240
Uitgaven gedragsonderzoek	3.138	-	-
	<u>160.315</u>	<u>125.000</u>	<u>424.132</u>

Personeelskosten beheer en administratie

Loon- en kosten vakantiegeld	10.316	9.000	8.661
Sociale lasten	1.722	1.500	1.421
Premie pensioen	505	1.600	1.638
Kosten verzuimverzekering	300	1.000	1.022
Kantinekosten	4.684	1.750	2.127
Werkkleding	1.501	750	809
Scholings- en opleidingskosten	-	400	306
	<u>19.028</u>	<u>16.000</u>	<u>15.984</u>

Verkoopkosten beheer en administratie

Reis- en verblijfkosten	<u>17.567</u>	<u>17.500</u>	<u>1.581</u>
	<u>17.567</u>	<u>17.500</u>	<u>1.581</u>

	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
Kantoorkosten beheer en administratie			
Portokosten	2.297	2.000	2.010
Administratiekosten	12.672	15.000	11.204
	<u>14.969</u>	<u>17.000</u>	<u>13.214</u>

Kosten fondswerving

Bestedingen fondswervende activiteiten	<u>89.704</u>	<u>118.000</u>	<u>83.965</u>
--	---------------	----------------	---------------

De kosten voor fondswerving zijn 12,3% van de totale giften en baten uit fondsverwerving.

Financiële baten en lasten

Rentelasten en soortgelijke kosten

Bankkosten en rente	<u>6.871</u>	<u>7.000</u>	<u>7.320</u>
---------------------	--------------	--------------	--------------

Personeelsleden

Gedurende het jaar 2023 waren gemiddeld 6 werknemers in dienst op basis van een fulltime dienstverband. In het jaar 2022 waren dit 6 werknemers.

Vergoeding bestuur en directie

Het bestuur en de directie van de Stichting zijn onbezoldigd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen significante gebeurtenissen voorgedaan die van invloed zijn op het huidige boekjaar.

Ondertekening van de jaarrekening

Hollands Kroon, 25 juni 2024
Stichting Leeuw

w.g. P.H. Kruijff, voorzitter

w.g. R.J. Zagt, secretaris

w.g. Y.P.M. van der Meer, penningmeester

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Stichting Leeuw

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Leeuw te Anna Paulowna gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Leeuw per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2023;
- De staat van baten en lasten over 2023;
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Leeuw zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag en overige gegevens. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de stichtingsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

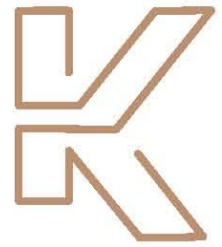
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben daar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Heemskerk, 25 juni 2024

Kennemerwaert Accountants & Belastingadviseurs

w.g. drs. D. Bruin RA